

УКРАЇНА І НАТО: ЩО МАЄМО І ЩО РОБИТИ?

П.Жовніренко

к.т.н., Голова правління Центру стратегічних досліджень, докторант кафедри політології НаУКМА

За перший рік "після Майдану" відсоток українців, що підтримують курс на вступ країни до Північноатлантичного альянсу, зменшився практично удвічі. Автор розглядає деякі причини неефективності влади у реалізації курсу на євроатлантичну інтеграцію, пропонує шляхи його оптимізації.

For the first year "after Maidan" the percent of Ukrainians supporting course for joining the North Atlantic Alliance, decreased almost by half. The author examines some failures of power on the way of Euro-Atlantic integration, offers ways to optimize it.

За первый год "после Майдана" процент украинцев, поддерживающих курс на вступление страны в Североатлантический альянс, уменьшился практически вдвое. Автор рассматривает некоторые причины неэффективности власти в реализации курса на евроатлантическую интеграцию, предлагает пути его оптимизации.

Ключові слова: населення, влада, ставлення, НАТО, Донбас.

Питання можливого членства України в НАТО продовжує бути в центрі уваги як політиків, так і експертів. Просування нашої країни до євроатлантичної інтеграції мало схоже на подібні процеси, що відбувалися у західних сусідів (за виключенням хіба що Словаччини) і має одну характерну особливість. Нашим засобом пересування до станції, де нас вже зачекався останній потяг, є не „Феррарі” і навіть не „Запорожець”, а традиційний український віз. Воли нікуди не поспішають і не проти час від часу зійти з дороги, поскубати травичку, а то і просто полежати, даючи всім нам предостатньо часу для обговорення теми: а чи так і туди ми їдемо? Ось і зараз, через п'ять років після "помаранчевої революції" і приходу до влади здавалося б «проатлантичного» Президента та створення «антикризової коаліції», після низки загальнонаціональних і місцевих опитувань варто поміркувати: а чи можливий взагалі у нас консенсус еліт і суспільства з питання членства в НАТО? Чи існує в соціумі – і на Заході, і на Сході, і на Півдні країни - щось спільне, що дозволяє державі позбавитися різновекторних сіпань і обрати один певний напрям руху?

Для початку звернімося до результатів соціологічних опитувань у часовому, національному та регіональному вимірах.

Від 1998 року, коли питання членства в НАТО було вперше вставлено в опитувальні анкети, європесимізм українців постійно прогресує.

Так, за даними Центру економічних та політичних досліджень ім.О.Разумкова, якщо в червні 2002 року "за" і "проти" вступу до НАТО в цілому по країні висловилися рівні кількості громадян (32,0% і 32,2%

відповідно), то в липні 2009 року пропорція прихильників і супротивників складала вже 1:3 (20,1% і 59,3% відповідно) [1. с.24].

Більше того, регіональні розбіжності у ставленні наших співгромадян до перспектив євроатлантичної інтеграції залишаються досить значними і тенденція до нівеляції цих розбіжностей відсутня.

За даними досліджень того ж таки Центру Разумкова у грудні 2005 року на Півдні і Сході України громадяни не хотіли, щоб держава поповнила ряди членів НАТО (79,7% і 77,6% респондентів відповідно), тоді як за такий вступ у цих районах України проголосували б набагато менше громадян: Схід — 7,2% опитаних, Південь — 6,3%. У Центрі ж розрив між тими, хто проголосував би проти вступу в НАТО (53,2% респондентів) і тими, хто віддав би свій голос „за” менший (20,6%). На Заході України „проти” вступу і „за” проголосувала б практично однакова кількість українців — 32,1% і 31,3% опитаних відповідно. Також багато хто вагався відповісти на поставлене запитання (Захід — 30% респондентів, Центр — 20,4%, Схід — 12,2%, Південь — 10,3%), а деякі б зовсім не голосували (Захід — 6,6%, Центр — 5,8%, Південь — 3,7% і Схід — 3%) [1. с.29].

У грудні 2008 року кількість супротивників і прихильників НАТО по регіонах складала відповідно: Південь – 80,1% і 6,6%, Схід – 67,3% і 6,6%, Центр – 50,2% і 21,3%, Захід - 24,8% і 39,7%.

Цифри більш, ніж промовисті. Вони свідчать не тільки про характер ставлення населення до членства у Організації Північно-Атлантичного Договору, а й про серйозні розбіжності у цьому питанні між населенням чітко окреслених регіонів України, які, в разі їх невивчення і

неврахування, можуть стати підставою для серйозних загроз національній безпеці держави.

Як же сталося, що за чотири роки роботи демократично обраного і підкреслено проєвропейського Президента відсоток українців, що підтримують курс на вступ країни до Північноатлантичного альянсу, не тільки не збільшився, а навіть зменшився з 18,5% у лютому 2005р. до 17,4% у березні 2009р?

Серед причин «антизахідного відкату» можна виділити наступні.

1. За 15 років незалежності влада так і не навчилася стратегічному плануванню, оформленню найважливіших питань порядку денного у вигляді загальнонаціональних проєктів з чітким розподілом відповідальності та ресурсів, забезпеченням мінімізації ризиків, графіком виконання. Влада не мала й не має дотепер чогось на кшталт проєкту «Членство в НАТО» і, відповідно, не приділяла уваги ні пропаганді ідеї євроатлантичної інтеграції і переваг, які ця ідея дає державі, суспільству, кожному громадянину, ні хоч би інформуванню населення з цих питань [2. с.1]. Діяльність влади зводилася до періодичного ухвалення урядових і міністерських програм реалізації плану дій „Україна-НАТО”, пересилці їх спочатку у формі неконкретних завдань по вертикалі Кабмін – обласні державні адміністрації – міські і районні адміністрації, а потім – формальних звітів по тій же вертикалі у зворотному напрямку. Далі чиновницьких кабінетів ідея не виходила.

2. Головними пропагандистами і рушіями атлантичної ідеї у всіх без винятку посткомуністичних країнах були керівники держав і близькі до них парламентські партії. У нас же і Віктор Ющенко, і наймасовіші складові „помаранчевої коаліції” - „Наша Україна” і Блок Юлії Тимошенко - в ході останніх виборчих кампаній чітко відсторонилися від хоч би мінімальної агітації „за” НАТО або ЄС. В той же час антипомаранчеві сили у перебігу цих кампаній вели невпинну і всеосяжну, безпрецедентну по розмаху навіть порівняно з часами „холодної війни” агітацію проти НАТО. Ця агітація базувалася на простих кліше і була спрямована виключно на підсвідомість неінформованих обивателів, які в масі своїй, – і це теж підтверджують опитування – не були хоч би мінімально інформовані про реальну суть альянсу [3. с.27].

3. Однією з причин управлінських невдач помаранчевих сил була неоковирна кадрова політика. На найважливіші напрями призначалися люди без менеджерських здібностей, які замість генерування ідей,

створення команд, забезпечення чіткої і ефективної роботи займалися самопіаром і багаторазовим повторенням мантр „Все нами організовано якнайкраще, справа рухається чудово і мета близька!” В результаті висока посада виявлялася „чорною дірою”, яка анігілювала все, що потрапляло в неї і в якій навіть надбання попередніх часів втрачалися. Так було з адміністративною реформою, так сталося і з євроінтеграцією: призначені на спеціально для цього створені пости віце-прем’єри успішно провалили свої ділянки роботи.

4. Малий і середній бізнес априорі є прихильником і об’єктивним базисом для реалізації європейських цінностей в Україні – таких як верховенство права, відповідальна і некорумпована влада, прозорість економічних відносин, вільні вибори і т.п., проте ніхто не зміг - та власне і не намагався - донести до мільйонів його представників, що ці життєво необхідні для середнього класу цінності фактично ідентичні критеріям, реалізація яких є необхідною умовою членства в НАТО.

5. Великий бізнес за походженням можна розділити в основному на три категорії: а) бізнес, пов’язаний з постачаннями енергоносіїв з Росії, б) „привласнений” бізнес, що базується на використанні бюджетних коштів і в) бізнес, породжений не завжди законними, а то і кримінальними методами (рекет, захоплення власності і тому подібне). Перша категорія - вимушено антинатівська, оскільки в іншому випадку на бізнесі її представників Кремль поставить хрест. Друга і третя категорії теж є антинатівськими, оскільки їх представники розуміють, що членство України в альянсі поставить не менший хрест на їх «схемах» і «поняттях».

6. Неурядові організації, включаючи „мозкові центри”, продовжували перебувати у ними ж створеному „проатлантичному гетто” з семінарів, круглих столів та конференцій, де займалися «переконанням самих себе», тим більше, що їх поодинокі ініціативи і проєкти, спрямовані на інтенсифікацію діалогу влади з населенням про європейські цінності, або відкидалися, або тонули у вищеназваних «чорних дірах» владних структур.

7. Національні і регіональні ЗМІ належать, як правило, могутнім бізнесовим або політичним силам і артикулювали відповідну позицію щодо НАТО: або повну тишу (для пропомаранчевих), або різке несприйняття (для їх опонентів).

8. Єдине реальне джерело фінансування незалежних від влади громадських організацій та ініціатив – західні благодійні фонди – не підтримували й не

підтримують навіть інформативні «проатлантичні» проекти в Україні (за винятком зазначених вище конференцій, семінарів та круглих столів), оскільки вважають, що інформування населення про пріоритети політики держави – це справа самої держави, а не закордонних чинників.

І нарешті – далеко не останній за значенням фактор і найслабкіша ланка у конструкції „Україна - НАТО”. Це – Донбас [4. с.30]. Крим є видимим головним опонентом європейського і євроатлантичного курсу України, але ця опозиція більше емоційна, вона не підкріплена потужним фінансовим і людським потенціалом. Донбас з його потужною промисловістю і економічною потугою, що складає чверть загальнонаціонального потенціалу, зі сконцентрованим у містах, а отже легко організовуваним населенням, з його достатньою де-факто економічною та інформаційною автономією, з його лідерами, харизматичність яких постійно підтримується на противагу "київським скандалістам" є неафішованим, але реальним двигуном антизахідної політики.

Головною причиною антинатівської позиції жителів цього краю, які складають сьому частину електорату країни, на додаток до загальноукраїнських причин, викладених вище, бачиться вперта і постійна самоізоляція київських керівників від Донбасу і його проблем. За 15 років неподільного правління в регіоні однієї сили – т.з. «донецьких» - їм вдалося фактично створити економічну, політичну і інформаційну автономію з виразною антикиївською домінантою. Місцеві осередки партій демократичного спрямування, неурядові організації були і залишаються украй слабкими і такими, що знаходяться під постійним контролем обласної влади. Всьому цьому сприяла відсутність мінімального втручання як державного, так і політичного істеблшменту з Києва в місцеве економічне і суспільно-політичне життя. Щоб переконатися в цьому досить прослідкувати хоча б порівняльну з іншими регіонами інтенсивність поїздок та зустрічей з донеччанами українських президентів, членів Кабінету Міністрів, керівників політичних партій. У донецьких ЗМІ і виступах місцевої еліти це невтручання трансформувалося в тезу про „глухість Києва” до проблем Донбасу [4. с.31]. І Київ, у тому числі і помаранчевий, регулярно давав достатньо підстав для таких тверджень. Так, з сотні членів фракції „Наша Україна” у Верховній Раді, обраних у 2002 році, не було жодного представника шахтарського краю. Звичайно, за умов жорсткого монополізму Партії регіонів

перемога у мажоритарних округах когонебудь з прихильників Ющенка була неможлива, але невнесення донеччан при змішаній виборчій системі до прохідної частини списку „Нашої України” було просто незрозумілим. У створеному на Майдані під час Помаранчевої революції Комітеті національного порятунку із понад тридцяти осіб, також не знайшлося місця ні для представника Донбасу, ні для всієї Лівобережної України. Таких прикладів можна приводити десятки. І не тільки в галузі політики. У середині 90-х років Україні був наданий кредит Світового банку на реалізацію програми реструктуризації вугільної промисловості. Програмою передбачалося багато корисних речей, таких, як технічне переобладнання успішних шахт, реструктуризація збиткових копалень, перенавчання шахтарів іншим професіям, допомога їм у створенні власної справи, рекультивація земель і тому подібне. Натомість сотні мільйонів доларів кредиту зникли на ланцюжку «держбюджет – Мінфін – Мінпаливенерго – вугільні комбінати», а шахтарі побачили лише масове закриття шахт, продаж директорами у металобрухт тисяч тон шахтного устаткування, різке розшарування населення на одиниці „вугільних баронів” і сотні тисяч викинутих на вулицю люмпенів. Якщо взяти до уваги, що все це здійснювалося, за твердженням місцевих політиків „на вимогу й гроші Заходу”, то стане зрозумілим, чому через декілька років антинатівська риторика лягла на добре підготований ґрунт.

В цілому, як бачимо, картина невтішна, проте далеко не безвихідна, якщо зробити висновки і діяти.

Що можна порадити в цій ситуації нашим євроінтеграторам як у владі так і поза нею?

По-перше, глибоко проаналізувати існуючий стан і тенденції. На основі аналізу розробити і запропонувати «Стратегію європейського розвитку України» - динамічний державно-громадський механізм реалізації у тому числі і євроатлантичних прагнень, який би серед іншого включав наступне:

а) об'єднання зусиль держави і суспільства на національному і місцевому рівнях. При цьому доцільно пригадати успішний досвід співпраці урядових структур і незалежних „мозкових центрів” у 2001 році за часів прем'єрства В.Ющенка;

б) реалізацію критеріїв членства, особливу увагу звернувши на подолання корупції. Коріння ситуації, на наш погляд, треба шукати у хибних принципах організації партійного життя та проведення виборчих кампаній. Адже саме в партійному середовищі закладаються потужні

механізми непрозорих надходжень і витрат, які після приходу партії до влади, виходять на державний рівень. Фінансування партій та виборчих кампаній здійснюється не за рахунок виборчих фондів, що формуються шляхом відкритих для суспільства пожертв громадян, а шляхом використання конфіденційних цільових внесків нечисленних "спонсорів" партії та продажу місць у виборчих списках. Відповідно виплати працівникам центрального та місцевих секретаріатів партій, технологам та виконавцям виборчих кампаній проводяться "чорною готівкою" у конвертах.

Це є головною причиною перетворення основних політичних сил країни в закриті акціонерні товариства, де єдиними приймачами рішень є власники фінансових "контрольних пакетів", що перетворюють політику в надприбутковий для себе і руйнівний для суспільства бізнес.

Тому подолання корупції у політичному середовищі є наріжним каменем боротьби з цим явищем у державі в цілому.

в) орієнтацію державних органів і комерційних організацій на максимально можливу співпрацю з аналогічними інституціями в країнах Заходу – на кшталт "вертолітної ініціативи" за участю НТК "Антонов" та "Альянсу в ім'я науки" за участю науково-дослідницьких інститутів Харкова.

г) Враховуючи «економічну ідеологію» Донбасу, одним із провідних методів має бути постійна робота з бізнесменами, представниками малого, середнього бізнесу та великого бізнесу. Великий бізнес може бути зацікавлений в інвестиціях у західну економіку (це доводять, зокрема, "Індустріальний союз Донбасу" та "Систем Капітал Менеджмент", які купили, відповідно, металургійний завод в Польщі та вугледобувну компанію в США), оскільки цей напрям співпраці розвивається повільними темпами, і західні інвестиції в Україні перевищують українські на Заході у декілька десятків разів.

Велику роль може відіграти популяризація методів підтримки малого та середнього бізнесу в ЄС. За офіційними даними, сьогодні в Донецькій області зареєстровано 26 тис. підприємств малого бізнесу, у сфері малого підприємництва задіяні 12,5% загальної чисельності зайнятих в економіці регіону. Для порівняння, в ЄС у малий та середній бізнес залучено 53% працездатного населення.

Таким чином, формування образу ЄС як інституту, який надає перевагу розвитку малого та середнього бізнесу, за допомогою дієвих інструментів захищає права підприємців, сприяє стандартизації

методів ведення малого бізнесу на всій території ЄС, допомагатиме підвищенню авторитету Європейського союзу та покращенню ставлення жителів регіону до політики євроінтеграції.

д) всіляке заохочення й розширення міжрегіональних контактів та співпраці на рівні громад "Південь та Схід – Захід". Практика доводить, що поїздки маленьки донеччан а Капати на зимові канікули, спільні заходи у рамках асоціацій місцевих Рад тощо є потужним фактором інтегрування України

е) роботу на всіх рівнях – національному і місцевому, як з населенням взагалі, так і з цільовими групами, з особливим акцентом на інформуванні про ЄС та НАТО і життя людей в країнах Заходу, простоті і доступності публічних меседжів, гуморі, вигідності інтеграції для кожного громадянина з точки зору достатку і безпеки його і його сім'ї, інших простих і зрозумілих речах (приклад: „Ті, хто проти НАТО – давно вже в НАТО. Їх діти вчать в країнах НАТО, вони самі відпочивають на пляжах країн НАТО, ходять в натівських костюмах, їздять в натівських автомобілях і єдине у них ненатівське – це швейцарські годинники”).

є) переорієнтацію, кардинальну зміну риторики в документах, виступах і діях з проатлантичної на про європейську, зміну пріоритету з досягнення цілі на рух до цієї цілі. Соціологічні дослідження говорять, що в суспільстві є опозиція до НАТО, але немає опозиції до критеріїв вступу до Альянсу, які по суті є віддзеркаленням загальноєвропейських цінностей. Відповідно, значно логічнішою і безболіснішою для суспільства буде програма не отримання членства в НАТО, а внутрішньої трансформації держави і суспільства з максимального їх наближення до життя за європейськими «правилами гри». Риторика про вступ чи не вступ можна відкласти так само безболісно для Заходу, адже все одно виконання критеріїв є безумовною передумовою інтеграції.

ж) реконструкцію стосунків з Росією. Необхідно до часто непродуктивного діалогу держав додати інтенсивний і постійний діалог різних секторів суспільств України і Росії: влади, бізнесу, громадськості, ЗМІ, культури. Незважаючи на усталену думку про невідворотно тоталітарні тенденції в розвитку нашого північно-східного сусіди, у нас є серйозні підстави вважати, що в Росії існує і зміцнюється достатньо впливова частина істеблішменту, яка підтримує „європейський проект Росії”. Цілком логічно вони розглядають реалізацію європейського вектора України, як абсолютно необхідну умову для цивілізованого розвитку РФ. Тому є добрі перспективи для співпраці

суспільств, включення до порядку денного питання про розробку і реалізацію „українського проекту в Росії”. Щоб зрозуміти, що мається на увазі під цим проектом, треба спробувати у Москві купити суспільно-політичну газету або журнал, що видаються в Україні, послухати радіо або побачити телепередачу з Києва. Коротко кажучи, суттю проекту є створення механізму забезпечення зворотнього потоку інформації, аналітики, інвестицій і тому подібного [5].

з) звернення особливої уваги на патріотично налаштоване російськомовне населення України. Інформаційна кампанія має вестися у першу чергу на Сході і Півдні і мовою цієї кампанії має бути переважно російська. В Україні, особливо в містах та регіонах ПСУ попри всі зовнішні впливи існує і розвивається досить потужний феномен під назвою "російськомовний український націоналізм". Саме це середовище є критично важливим фактично, з огляду на соціологічні дані і зовнішні обставини, описані у попередніх розділах, можна однозначно стверджувати: хто переможе у боротьбі за уми і серця російськомовного населення – той переможе у боротьбі за європейську Україну.

и) включення до програми інформаційної кампанії таких сегментів, як

- створення загальноукраїнської мережевої проінтеграційної інтернет-спільноти

- розробка агітаційних матеріалів (програми, проекти, листівки, гасла, слогани, значки, футболки, тощо)

- проект «Єврофорум» (проведення у Центрі, на Сході та Півдні України на постійній основі регіональних круглих столів для європейськи орієнтованих лідерів українських політично-дослідницьких центрів та НДО; політиків, закордонних радників; бізнесменів, редакторів та кореспондентів національних та місцевих масмедіа для обговорення поточних та перспективних дій для посилення «європеїзації» України..

- випуск листівки-пам'ятки „Бути європейцем”

- розробка та/або адаптація для України тематичних комп'ютерних ігор

- конкурс коміксів для дітей

- розробка матеріалів для цільових груп (діти, жінки, молодь, пенсіонери тощо), та адресне розповсюдження через спеціалізовані видання, сайти, заклади та цільову розсилку.

- організація та проведення конкурсів шкільних, студентських робіт: „Я і Європа”

- конкурс аудіо- та відеокліпів для розміщення на радіо та телебаченні

- конкурс пісень та віршів

- конкурс журналістських робіт з проблем європейської та євроатлантичної інтеграції

- щоденна програма на ТРК «Україна»

- організація російськомовної редакції Українського радіо для мовлення на Росію та СНД.

На цьому етапі однією з основних форм інформаційної політики в Україні має бути публічна дипломатія, її мета - формування суспільної підтримки інтеграційної політики держави - може бути досягнута інформуванням суспільства за такими напрямками:

- необхідність проведення політичної, економічної та воєнної реформ навіть без приєднання України до військово-політичного союзу; можливі непомірні фінансові витрати на оновлення системи національної безпеки в разі його одноосібного проведення державою і зменшення цих витрат за участі майбутніх союзників;

- економічні вигоди членства в НАТО. як і вступу до Європейського Союзу; європейська інтеграція України - це входження держави до європейських структур, у тому числі й безпекових;

- рівень особливого партнерства Росії та НАТО, формат її постійного діалогу «27»; коло питань, які відкрито обговорюються і з яких приймаються рішення, у тому числі щодо інтересів України;

- плани України, в разі набуття членства в НАТО, жодною мірою не зашкодити безпеці Росії; дотримання попередньої домовленості з НАТО щодо нерозміщення на нашій території військових угруповань Альянсу;

- прийнята в НАТО процедура приєднання: подальший розвиток ситуації та наслідки приєднання;

- зростання оборонного потенціалу країн - нових членів НАТО після приєднання їх до сукупного оборонного потенціалу Альянсу; вивільнення економічних ресурсів на проведення урядами соціальних програм;

- стандарти НАТО: призначення STANAGS і принцип взаємосумісності військової техніки й озброєнь; підготовка персоналу, процедури прийняття рішень та управління; стан і проблеми розвитку міжнародної інтеграції оборонно-промислового комплексу України;

- приведення національного законодавства у відповідність до союзницьких зобов'язань України.

Ця робота має йти паралельно з інформуванням суспільства щодо переваг нового статусу України в реалізації її національного інтересу. Політична еліта має подавати громадськості реальну інформацію, якою вона володіє. Народ вирішить сам, коли і з якими світовими та євроатлантичними структурами інтегруватися його країні і чи синхронізувати свої дії на цьому напрямку з іншими. Потрібно усвідомлювати, що штучна синхронізація інтеграційної політики або прив'язування своєї країни в цьому питанні до країн, які не демонструють таких намірів, є легалізацією в міжнародному масштабі намагань утримати Україну у сфері свого впливу.

Загалом ця робота потребує досконалої організації під керуванням уряду України. Те, що досі в інформаційній сфері щодо інтеграції здійснюють недержавні організації, є лише невеличкою частиною широкої кампанії з інформування громадськості України. За наслідками цієї роботи в народі має сформуватися власна позиція, що ґрунтується на правді. У цьому разі заклики до референдуму матимуть моральне і справедливе звучання або, як свідчить досвід країн - сусідів України, потреба в ньому відпаде. Але для цього політики мають говорити з народом з позиції правди.

Працювати над реалізацією євроатлантичного проекту, безумовно, буде нелегко, але надзвичайно цікаво. Якщо собі поставити мету – велику, загальнонаціональну і конкретну, якщо творчо підійти до справи і провести динамічну і ефективну кампанію, аналогічну передвиборній – результат буде таким, в який зараз, можливо, комусь і не віриться. Але пригадаймо два українські референдуми 1991 року, між якими було всього 9 місяців інтенсивної інформаційної роботи, але завдяки якій думка українців змінилася на 180 градусів.

Література

1.В.Кіпень, І.Тодоров Ставлення до НАТО та інші зовнішньополітичні пріоритети населення Донеччини. Матеріали соціологічного дослідження у січні 2006р.
<http://www.intsecurity.dn.ua/arhiv/arhivst15.html>

2.Бершеда Є.Р. Інтереси і пріоритети України стосовно ЄС: вибір у галузі політики і безпеки. Офіційний сайт Національного інституту проблем міжнародної безпеки при Раді Національної Безпеки і Оборони України. 28.07.2003. www.niisp.gov.ua/vydanna/panjrama 3.П.Жовніренко «Майдан» не скінчився...Робота над помилками «помаранчевих» сил. День. – 2002. - №206. – С.1-2

3.П.Жовніренко. Почему в клубных меню нет таранки? Россия—Украина: от межгосударственных распрей к общественному діалогу // Киевский телеграф. – 2006. - №46. – С.7